

ביאורים

⁴⁷⁶ בדרך זו ניתן להוציא מפשוטם את כל הפסוקים העוסקים בניסים שנעשו לעם ישראל, וכך לשלול את מציאות הנס. ניתן לפרש שכוונת הפסוק (שמות יד, כב): "ויבואו בני ישראל ביבשה בתוך הים, והמים להם חומה מימינם ומשמאלם", שבני ישראל באו בתוך חיל פרעה, והחייילים עמדו מימין ומשמאל, כי ראינו שהצבא נמשל למים, כמו שאמר ישעיה (ח, ז) על כיבוש צבא סנחריב את ישראל: "ולכן הנה אדני מעלה עליכם את מי הנהר העצומים והרבים את מלך אשור", וכן נאמר על צבא מצרים (ירמיה מז, א-ב): "בטרם יכה פרעה את עזה, כה אמר ה' הנה מים עולים מצפון והיו לנחל שוטף".

⁴⁷⁷ ביחס לנס עמידת השמש ליהושע (י, ג): "וידום השמש וירח עמד" ניתן לומר, שהכוונה שמלכותו התבססה. את הקשר בין זריחת החמה ושקיעתה לשלטון, אנו מוצאים במיכה (ג, ה-ו): "כה אמר ה' על הנביאים המתעים את עמי... ובאה השמש על הנביאים וקדר עליהם היום", וכן נאמר על חורבן ירושלים (ירמיה טו, ט): "בא שמש בעוד יומם בושח וחרפה, ושאריתם לחרב אתן לפני אויביהם נאום ה'", וכן בגאולת עם ישראל ותקומת שלטונם נאמר (ישעיה ל, כו): "והיה אור הלבנה כאור החמה".

⁴⁷⁸ בדרך זו ניתן להמשיך ולהמשיך את כל התורה, עד שלא יישאר נס אחד שיפורש כראוי ויבטלו כל הניסים.

⁴⁷⁹ אם כן, אדם הסובר שיש להסביר את כל הפסוקים המתארים את תחיית המתים בצורה אלגורית, יהיה מוכרח לפרש כך גם את המצוות, סיפורי הבריאה בבראשית ואת כל הניסים שנעשו לעם ישראל. לא יתכן לומר: אני סובר שכל הניסים והמצוות נעשו בפועל ורק את הנבואות של תחיית המתים לבאר אחרת.

מי שמתעקש להסביר בדרך שהבאנו לעיל את המצוות, הניסים ותחיית המתים, הרי כבר יצא מכלל ישראל, מפני שלא יתכן שיהודי לא יאמין בנושאים אלו.

לב הדברים

רס"ג מביא את דעת האנשים שחשבו לומר על פסוקי תחיית המתים שהם משל. היתרון לכאורה בהפיכת התורה למשלים היא התפיסה שהתורה, שהיא מופשטת-אלוהית, היא תאורטית בלבד. ואנחנו, "בני האדם" שהתורה ניתנה להם, יכולים לפרש אותה כטוב בעינינו. לכן התורה תתפרש כספר מוסר אלוהי שמנותק מחיינו הפרטיים, שרק בא להציע דרך התנהגות טובה יותר.

אלא שתורת ישראל היא ממש לא ספר חוקים תיאורטי בלבד. התורה מונחת בעולם, והיא מספרת לנו על הניסים שקרו במצרים ומיד אחר-כך על ההשלכות בעקבות כך: "וויאמינו בה' ובמשה עבדו". כך גם לכל שאר הניסים בתנ"ך יש תפקיד. מעולם לא עשה הקב"ה נס בלי שיראו אותו בני אדם, מכיוון שתפקיד הנס הוא לקדם אותנו להבנה חדשה. החשיבות של הנס היא בהשלכות שלו עלינו, ולכן יש ללמוד את הניסים, ולהעמיק מה הקב"ה רצה ללמד אותנו בהם. לדוגמה, קריאת ים סוף מבררת שהטבע לא עומד כנגד עם ישראל, להיפך - הוא מתכווץ כדי לאפשר לעם ישראל לבצע תפקידו.

אם כן מתברר שרס"ג מלמד אותנו לראות איך התורה מכוונת אלינו, בין בסיפורי הניסים שקרו באמת ובין בקיום המצוות שאותן עלינו לקיים בפועל ממש. ממילא גם נלמד את הפסוקים שעוסקים בתחיית המתים כפשט המקראות.

דוגמאות נוספות
לדברים שהיה
אפשר להוציא
מידי פשוטם

⁴⁷⁶ ובספור האותות והמופתים, יסברו^ו גם כן (שמות יד, כב): ויבאו בני ישראל בתוך הים ביבשה והמים להם חומה מימינם ומשמאלם, שפאו בתוך חיל פרעה, והם עומדים מימין ומשמאל יבשים, כי החיל ידמה למים, כמו שאמר בסנחריב (ישעיה ח, ז): ולכן הנה ה' מעלה עליהם את מי הנהר העצומים והרבים את מלך אשור. אף בפרעה עצמו אמר (ירמיה מז, א-ב): בטרם יכה פרעה את עזה, כה אמר ה' הנה מים עולים מצפון והיו לנחל שוטף. ⁴⁷⁷ ויסברו בוידם השמש וירח עמד (יהושע י, ג), בהראות המלכות ורוממותה, כאשר דמה הסרתה וקלשתה בבא השמש, באמרו (מיכה ג, ז): ובאה השמש על הנביאים וקדר עליהם היום, ואמר עוד (ירמיה טו, ט): בא שמש בעד יומם, ואמר בתקון זה (ישעיה ל, כו): והיה אור הלבנה כאור החמה וגו', ⁴⁷⁸ עד שלא ישאר מופת ולא אות שלא יצא מפשוטו ויבטלו. ⁴⁷⁹ ותדע מי שמחייב או מכשיר לסבר בספור תחיית המתים שהם משלים, מפני שיתכן שייסברו גם דרך אחרת, שמתחייב לחייב ולהכשיר לדבור בספור מעשה בראשית ובכל האותות והמופתים וכל המצוות השמיעיות עד שישמיעם כלם משלים, כי אפשר שייסברו גם סברות, ואם יקבל זה על עצמו, יצא מכלל תורת ישראל, ואם ימאן לעשות כן, יבטל מה שהקשה עלינו בכמוהו בתחיית המתים.

